

עין משפט
נר מצוה

ה:

מי לא עסקינן דמעיי"ל ב'. ואם תאמר ומאי שנא דמני תולדה

דהואלה משאר תולדות של אבות ועוד תימנה דקתני סיפא

הרי אלו מ' אבות מלאכות חסר אחת משמע דלא מני שום תולדה וי"ל דדוא"ל המוציא מרשות לרשות

הואלה אלא דכילל הכנסה דרך קצרה ור"ת פ"י משום דהואלה והכנסה גרועות הן והוי מידוש תנא לה להכנסה לחודה צדהה:

וקמפרש הבנסות **לא**אתר.

ריצ"א לא גרים לאלתר דכלא לאלתר מוכח שפיר דלא מצינן לאשכחיז ב' שהן ד' צפנים וכן צחון צלא הכנסות ומיהו לפי מאי דפרישית לעיל גרס ליה שפיר: **רבא** אמר רשויות קתני. פ"י צקוני' צפ"ק דשבת (דף ב:)

השבת שמים כלומר שמי רשויות רשות הרצים ורה"י ועל ידיהם יש לך ד' איסורים צפנים וד' צחון ולפירושו לא ה"ל למיתני וב' שהן ארבע צחון אלא ושהן ד' צחון לכן מפרש ר"י דה"ק ברשויות שבת יש ב' חיוצים שהן ד' צפנים וב' חיוצים שהן ד' צחון: **רבא** אמר. יש שמוחקים רב אשי צמירואל לעיל דתנא הכנסה הואלה קרי לה דהש"ס לא היה קוצע דברי רבא אחר רב אשי דציוס שמת רבא נולד רב אשי(י) ואין למחקי צשציל כך דמילתא דרבא לא קאי לתרומי קושיות ורבא לא צא אלא ליישב דמתני' דקתני יציאות ולא קתני הואלות דליציאות משמע מוצאות ומצואות דהיינו רשויות והש"ס קצעה כאלו משום דבהכי מיתרלא פירכא

דוהא יציאות קתני מדע דאי צא לתוך מי דוחקו לומר כן הא ע"כ תנא הכנסה הואלה קרי ליה מההיא דהמוציא מרשות לרשות: **שנים** שהן ד' בהרת ב'. סדר לצוניותן שלג אמר לצן סיד ההיכל וקרום ציגה והיה נראה לומר דכל למעלה משלג בכלל שלג ומאמר ועד שלג בכלל אמר ומסיד ועד אמר בכלל סיד ומקרום ועד סיד בכלל קרום והוה אחי שפיר הא דתנן במסכת נגעים (פ"א משנה ד) ע"צ מראות דהרבה מראות נגעים יש אצלן אין לתלקס לענין צירוף אלא לארבעה אצל קשה דהיכי פריך קלמן ויאמרו מקרום ציגה ולמעלה טמא ומנטרף איך היינו מחלקים אותן לד' מראות הללו והאיך הייתי יודע סדר צירופן אם לא מנאס לכן נראה דאין דרך הנגע לצא אלא צד' מראות הללו ואין מראות אחרות צינתיים וכן פירש צקונט' צסמוך וע"צ דחשיב במסכת נגעים חשיב פתיחי או נגעי צמים וצגדים כדפי' צמתני' ומיהו אפשר שצכל אחד יש כמה מראות שיש שלגים לצנים זה מזה וכולן מראה שלג וכן אמר לצן נקי צן יומו דמפרש לקמן לצן מנאמר אחר והכל מראה אמר וכן סיד וקרום אצל לעולם לא יצא הנגע כ"א צד' מראות הללו: **שאת בצמר** לבן. הש"ס מקצר ומדלבג דר"מ דאמר צריש מסכת נגעים שאת כקרום ציגה שניה לה כזמר לצן ונראה דזמר לצן דר"מ לא איירי צנקי צן יומו כמו חכמים אלא אמר שאינו נקי ושחור מסיד דאין סבירא דלשאת שהיא שחורה מכולן שמהיה תולדתה לצנה מתולדה דצהרת שהיא לצנה מכולן: **אם** בן שיהרת סיד מ"צירף. תימנה תקשה נמי ליה טיהרת צהרת מלצרף דאי צהדי סיד איכא אמר דעדיף מסיד ואי צהדי אמר

לאו מינה הוא וצקונטרס פירש דצהרת ושאת שמנטרפים כדדרשין

צת"כ והיה מלמד שמנטרפים זה עם זה וקשה דא"כ תולדות נמי ינטרפו וע"ק דצירושלמי צריש מכילתין אומר רבי יוסי צ"ר צון והיו אין כתוב כאן אלא והיה מלמד שאין מנטרפות זה עם זה תני חזקיה לנגעי צרעת אין כתוב כאן אלא לנגע מלמד שאין מנטרפות ומיהו ההיא גופה תימנה דמייתי לה אהך דמסיק התם דמנטרפים ונ"ע שס: **מ"יררת** סיד הדיב"צ מ"צירף. וא"ת אמאי לא מקשה צפשטיות דמתני' דלא כר' עקיבא דצמתני' קתני שניה כסיד ההיכל משמע דמנטרפינן סיד עם השלג אצל לא עם הזמר ולר"ע אדרבה מנטרפת עם הזמר ולא עם השלג שגבוה ממנו ב' מעלות וי"ל דה"פ אם נאמר מתני' ר"ע היא והא דקתני שניה לה כסיד ההיכל לא להנטרף עמהם אלא לומר שתולדה היא ולא תנטרף עם הזמר אע"פ שאין גבוה ממנו כ"א מעלה אחת ור' עקיבא דקתני זו למעלה מזו לא שיעטרף הסיד עם הזמר דהא לאו תולדה היא אלא לומר שלא ינטרף הסיד עם השלג אע"ג דתולדה היא הואיל ובצוה ממנו ב' מעלות א"כ טיהרת סיד ההיכל: **א"י** הבי קרום ש"ל ביצה נבי. פירוש אא"צ דמתניתין דלא כר' עקיבא שפיר והר"ר משה מאייציר"א פירש אא"צ דר' עקיבא דקאמר זו למעלה מזו מודה נמי דאצ ותולדה דידיה מנטרפינן והא דקאמר זו למעלה מזו אתא לאוסופי דלפילו סיד וזמר או סיד וקרום מנטרפינן אף על גב דלאו צר מיניה הוא ומתניתין נמי דקתני ושניה לה כו' סביירא לה נמי זו למעלה מזו אלא דאתא לאשמועינן דלפי' שלג וסיד או אמר וקרום שגבוהות זו מזו שמי מעלות מנטרפינן הואיל וצר מיניה הוא אחי שפיר דכולהו מנטרפינן אהדדי צר משלג וקרום שאין מנטרפינן זה עם זה יחד אלא לדידך דפרכת א"כ טיהרת סיד ההיכל אם כן סביירא לך דלרבי עקיבא לעולם לא מנטרפינן אלא עם סמוכה מעלה אחת ולמתני' אין מנטרפינן אלא אם כן צר מינה ואי אתיא מתניתין כרבי עקיבא לא מנטרפינן אלא אצ ותולדה ידיה שהיא גבוה מעלה אחת א"כ קרום נמי תקשי לך:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

דסנן. ט' צענין אבות מלאכות המוציא מרשות לרשות: **מי** לא

עסקינן דקא מעייל עיולי. דעל כרחך קיימא לן נמי צהא דחייב וקרי ליה המוציא: **הואלה קרי לה**. (י) שמוציאה ממקומו: **מתני'**.

צמסכת שבת [ב:]: די"ק דהכנסה קרי יציאה דקאמר יציאות השבת שמים וכו' ופירש הכנסה לאלתר

דקתני התם [ב:]: כילד העני עומד צחון

וצעל הצית צפנים פשט העני את ידו לפנים ונתן לתוך ידו של צעל

הצית דהיינו הכנסה: **סנן התם**.

צתחלת מסכת נגעים: ט' **שנים שהן**

ארבעה. מראה לשון זכר הוא להכי

תנן להו צלשון זכר כדכתיב (ויחזקאל א')

מראה הנוגה סביב הוא מראה דמות

כבוד ה' וגו': **שנים**. כתובין שאת

וצהרת ט' דספחת אינו שם נגע דכלקמן ט'

אלא לשון טפל לאחרים: **שהן ארבעה**.

יש לך לרבות להם ב' תולדות מרצויה

דספחת דכלקמן ט': **צהרת עוה כשגל וכו'**.

עוה לבנה ציומר ולקמן [ו:]: מפרש מנא

ליה: שניה לה כסיד ההיכל. דלע"ג דלמר

לצן עוה לצוניותו מסיד על כרחך

שאת שהוא אצ קרוצ אל לצוניותו של

צהרת הוא אלא שגבוה ממנו מעט

מתוך שאינו לצן כמוהו וכל דצר

שחור נראה גבוה מן הלצן ולפיכך

נקרא שאת. והשניות שנתרבו להם

סיד וקרום ציגה והסיד לצן מן

הקרום ולמטה מן הקרום אינו נגע

אלא צוהק וטעור הוא ושני מראות

של תולדות הלצנה לאצ הלצן ט' הגבוה

לאצ הגבוה הלכך סיד לצהרת וקרום

לשאת וריצה הכתוב את התולדות

להנטרף עם אצותיהן ט' **לכגורם שהוא**

שיעור נגע: מאן סנא מראות נגעים

גרסינן. ולא גרסינן שנים שהן ארבעה דכולי עלמא הכי אית להו. אלא הכי קאמר מי שנה משנה זו צלשון אבות ותולדות דלא כר' עקיבא דאי כר' עקיבא כיון דלמר לקמן [ו:]: מראות נגעים זו למעלה מזו ט' נשנו כסדר מעלתן השלג והזמר והסיד והקרום ואמרינן לקמן [שס] כסכדר משנתן הן מנטרפינן זה לזה ואין אחד מנטרף לגבוה הימנו שמי מעלות אלא מעלה אחת: **אם** קן. דהוא שנאן צלשון אבות ותולדות: **טיהרת**. מראה הסיד מלהנטרף דמדמתניא לסיד שניה לצהרת ולא תניא נמי שניה לשאת והרי אף משאת היא פחותה ש"מ סבירה ליה לתנא דלא צת מינה דשאת היא ולא מינטרפא צדהה ומהשתא צהדי מאן נזרפה אי צהדי צהרת אציה הא איכא שאת שהיא כזמר דעדיפא מינה צלוצן נמצאת צהרת למעלה מן הסיד שמי מעלות ור' עקיבא זו למעלה מזו צני: **נזרפיה צהדי שאת**. שהוא מעלה אחת: **לאו פולדה ידיה** (א) . דהא שקלת לה מיניה ושויתיה מין צהרת ולר' עקיבא הכי איציב ל"י למיתנא צהרת עוה כשגל ושאת כזמר לצן ושניה לה סיד ההיכל וקרום ציגה דנימני למימר כולוהו מינא דהדדי נינהו וצהרת ושאת מנטרפינן ושאת וסיד נמצא לו צירוף לסיד והכי אמרינן צת"כ צצהרת ושאת דמנטרפי ויהי מלמד דמנטרפינן זה עם זה ט' אצל השתא דמחלקת תולדה לזו ותולדה לזו סביירא לן שאין מנטרף כל אחד אלא עם אציו: **אי הכי**. דאית ליה לר"ע דלא מנטרפי לגבוה ממנו שמי מעלות: **קרום של ציגה נמי**. אמאי לא קשיא לך ט' צהדי מאן נזרפיה אי צהדי שאת אציו איכא סיד דעדיף מיניה הרי השאת גבוה שמי מעלות: **נזרפיה צהדי סיד**. לאו צר מיניה הוא (ה) שאינה תולדה לאצ אחד. ומשנינן הא

צת"כ והיה מלמד שמנטרפים צריש מכילתין אומר רבי יוסי צ"ר צון והיו אין כתוב כאן אלא והיה מלמד שאין מנטרפות זה עם זה תני חזקיה לנגעי צרעת אין כתוב כאן אלא לנגע מלמד שאין מנטרפות ומיהו ההיא גופה תימנה דמייתי לה אהך דמסיק התם דמנטרפים ונ"ע שס: **מ"יררת** סיד הדיב"צ מ"צירף. וא"ת אמאי לא מקשה צפשטיות דמתני' דלא כר' עקיבא דצמתני' קתני שניה כסיד ההיכל משמע דמנטרפינן סיד עם השלג אצל לא עם הזמר ולר"ע אדרבה מנטרפת עם הזמר ולא עם השלג שגבוה ממנו ב' מעלות וי"ל דה"פ אם נאמר מתני' ר"ע היא והא דקתני שניה לה כסיד ההיכל לא להנטרף עמהם אלא לומר שתולדה היא ולא תנטרף עם הזמר אע"פ שאין גבוה ממנו כ"א מעלה אחת ור' עקיבא דקתני זו למעלה מזו לא שיעטרף הסיד עם הזמר דהא לאו תולדה היא אלא לומר שלא ינטרף הסיד עם השלג אע"ג דתולדה היא הואיל ובצוה ממנו ב' מעלות א"כ טיהרת סיד ההיכל: **א"י** הבי קרום ש"ל ביצה נבי. פירוש אא"צ דמתניתין דלא כר' עקיבא שפיר והר"ר משה מאייציר"א פירש אא"צ דר' עקיבא דקאמר זו למעלה מזו מודה נמי דאצ ותולדה דידיה מנטרפינן והא דקאמר זו למעלה מזו אתא לאוסופי דלפילו סיד וזמר או סיד וקרום מנטרפינן אף על גב דלאו צר מיניה הוא ומתניתין נמי דקתני ושניה לה כו' סביירא לה נמי זו למעלה מזו אלא דאתא לאשמועינן דלפי' שלג וסיד או אמר וקרום שגבוהות זו מזו שמי מעלות מנטרפינן הואיל וצר מיניה הוא אחי שפיר דכולהו מנטרפינן אהדדי צר משלג וקרום שאין מנטרפינן זה עם זה יחד אלא לדידך דפרכת א"כ טיהרת סיד ההיכל אם כן סביירא לך דלרבי עקיבא לעולם לא מנטרפינן אלא אם כן צר מינה ואי אתיא מתניתין כרבי עקיבא לא מנטרפינן אלא אצ ותולדה ידיה שהיא גבוה מעלה אחת א"כ קרום נמי תקשי לך:

אף

מסורת הש"ס

(א) שבת עג., (ב) גי' יעב"ץ דקא וכו"ה צס"א,

(ג) נגעים פ"א מ"א שבת ב:, (ד) שבת נד., (ה) צדפ"י

הגירסא צמנין, (ו) [שיך לעיל צמשנה], (ז) [ויקרא יג:], (ח) [דף ו:], (ט) [שס],

(י) צ"ל והגבוה, (י) [לקמן ו:], (י) צ"ל ושעט, (ט) [תרי"ב

תוריע פרשה א'], (י) צ"ל ליה. רש"ל, (ט) [ע"י צחוק' צשבת ב: ד"ה רשויות קתני],

(ט) [כדליתא צקדושין עב:],

הגהות הב"ח

(א) גמריא אמר רבא מאן

תנא מראות נגעים:

(ב) רש"י ד"ה הואלה וכו' שמוציאה: (ג) ד"ה לאו

תולדה ידיה הוא דהא

וכי' צת"כ דבהרת ושאת

דמנטרפי דכתיב והיו:

(ד) ד"ה נזרפי' וכו' שאין

שניהם תולדה לאצ:

גליון הש"ס

גמ' תנן התם מראות

נגעים. ע"י צקוניא זו

צתשבות דצרי רציות ס' כ"ה:

מוסף רש"י

המוציא מרשות

לרשות. קחשיב מנין

אצות מאלכות צפקין כלל

גדול (שבת ב:). מי לא

עסקינן דקא מעייל

כו'. דהא על כרחך

אהכנסה נמי חייב דקתני

מתני' העני חייב וקמי

המוציא (שס). מצינתינן

נמי דיקא. דהכנסה נמי

קרי הואלה, דקתני

יציאות. ועל כרחיך לא

מצינ מפרש לה דליציאות

לתודיייה קאמר, ומאי שהן

ארבע חייוב ופטורי, דהא

מפרש הכנסה צרישא,

דקתני כילד פשט העני את

ידו לפנים דהיינו הכנסה

וקתני לה צפירושא

דליצאות, אלמא הכנסה נמי

קרי לה הואלה (שס). רבא

אמר. דקשיא לך ליטנא

דליצא צין הכא צין התם

רשויות קתני. רשויות

שמים, רשות היסוד ורשות

הרצים, שהן ארבע צפנים

כו' כלומר ועל ידיהן יש לך

ארבע איסורין צפנים

וכנגדן צחון, ומהן לחייב

ומהן לפטורי, וההיא

דשזועות כולוה לחייבה

כדלוקימנא (שס).